

چند داستان کوتاه

همراه با تحلیل

۲

انتشارات هیلا: ۳۴

سرشناسه: شکروی، شادمان، ۱۳۴۳، گردآورنده، مترجم
عنوان و نام پدیدآور: چند داستان کوتاه همراه با تحلیل / ۲ آنتوان چخوف... [و دیگران؛ گردآورنده] ترجمه و تحلیل شادمان شکروی.
مشخصات نشر: تهران: هیلا، ۱۳۹۰.
مشخصات ظاهری: ۲۲۲ ص.
فروخت: انتشارات هیلا؛ ۳۴
شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۵۶۳۹-۱۳-۱
وضعیت فهرست نویسی: فیبا
یادداشت: آنتوان چخوف، فرانسیس کافکا، ج. د. سلینجر، بروس هلندر احرز، گراهام گرین، هکتورهیو مونزو، ری برادری.
موضوع: داستان‌های کوتاه — مجموعه‌ها
موضوع: داستان‌های کوتاه — تاریخ و تقدیر
رده‌بندی کنگره: ۱۳۹۰ ۹۳ ۹۷۶ ج ۱ PZ1/
رده‌بندی دیوبی: ۸۰۸/۸۳۱
شماره کتاب‌شناسی ملی: ۲۴۷۷۲۰۹

چند داستان کوتاه

همراه با تحلیل

۲

آنتوان چخوف، فرانسیس کافکا،
ج. د. سلینجر، بروس هولند راجرز،
گراهام گرین، هکتور هیو مونرو، ری برادری

ترجمه و تحلیل:
شادمان شکروی

انتشارات هیلا

تهران، ۱۳۹۳

میرال

انتشارات هیلا

تهران ، خیابان انقلاب ، خیابان منیری جاوید، کوچه مبین ،
شماره ۴ ، تلفن ۰۵۲ ۰۵۸ ۶۶

آماده‌سازی، امور فنی و توزیع:
انتشارات فقنوس

* * *

آنوان چخوف، فرانتس کافکا، ج. د. سلینجر، بروس هولند راجرز،
گراهام گرین، هکتور هیو مونرو، ری برادری

چند داستان کوتاه همراه با تحلیل (۲)

ترجمه و تحلیل: شادمان شکروی

چاپ دوم

۱۱۰۰ نسخه

۱۳۹۳

چاپ شمشاد

حق چاپ محفوظ است

شابک: ۱ - ۱۳ - ۵۶۳۹ - ۶۰۰ - ۹۷۸

ISBN: 978 - 600 - 5639 - 13 - 1

Printed in Iran

فهرست

۷	یادداشت مؤلف
۹	من دیوانه‌ام
۲۷	ج. د. سلینبر و من دیوانه‌ام
۵۷	اسقف
۸۳	آتنوان پنوف و اسقف
۱۰۳	یک حکایت کوپک
۱۰۵	فرانسس کافکا و یک حکایت کوپک
۱۲۷	گذرنده
۱۳۵	ری برادری و گذرنده
۱۵۵	کار بازسازی
۱۶۱	بروسی هولند راجرز و کار بازسازی
۱۸۱	املت بیزارتین
۱۸۹	هکتور هیو مونزو و املت بیزارتین

من چاسوسم.....	۲۰۵
گراهام گرین و من چاسوسم	۲۱۱
مناج	۲۲۷

يادداشت مؤلف

اين دومين مجلد داستان کوتاه همراه با تحليل است که به برخى نويسندگان و داستان های شايسته ديگر می پردازد. چنان که در پيشگفتار كتاب قبل هم اشاره کرده ام، مدعى تحليل و نقد نیستم. فقط نکاتی را آورده ام که شاید خواننده را در درک بهتر داستان ياري کند. اين نکات متتنوع است و چنان که گفتم بسته به نوع داستان فرق می کند. در مورد داستان اسقف می شد از زوایای مختلف نگاه کرد یا در مورد داستان گراهام گرین می شد شیوه تحليل كالبدشکافانه در پيش گرفت اما به نظرم رسید که انتخاب زاویه دید روان شناختی در مورد داستان چخوف یا اشاره ای گذرا بر زندگی و افکار گرین در مورد داستان او، در درک نکاتی از داستان که مهم است، ياري رسان خواهد بود و از اين رو همین شیوه را انتخاب کردم. در مواردي که به نظرم لازم آمد، بيشتر از آنچه باید، روی نويسنده و اندیشه و اسلوب نگارش او درنگ کردم و آنجا که به نظرم لازم آمد، کلياتی را آوردم که نويسنده و داستان هر دو را فرا گيرد. مانند كتاب اول تأكيدم بيشتر بر نويسندگی خلاق است تا ادبیات نظری.

دكتر شادمان شکرووي

شهر يور ۱۳۹۰

من دیوانه‌ام

ج. د. سلینجر

ساعت هشت شب بود و هوا تاریک شده بود و باران می‌بارید و آدم داشت یخ می‌زد. باد سروصدایی راه انداخته بود که نگو. انگار که توی یکی از این فیلم‌های ترسناک و پر از شیخ و هیولا باشی و شبی رسیده باشه که قراره قتل و کشتار تووش اتفاق بیفته. کنار توب جنگی و بالای تپه تامسون^۱ ایستاده بودم و در حالی که داشتم از سرما یخ می‌زدم، نگاهم به پنجره جنوبی سالن ورزش بود که با نورافکن روشن شده بود و از دور خیلی آرام و بی سروصدایی نظر می‌اوید. درست مثل خود پنجره‌های سالن. البته ممکنه شما منظور این حرفم رو درست متوجه نشوید. چون تا حالا به یکی از این مدرسه‌های لعنتی و خسته کننده نرفته‌اید.

فقط کت دولایه‌ام تنم بود و دستکش نداشتم. پالتوی پشم شترم را یه شیر پاک خورده‌ای هفت‌پیش کش رفته بود و دستکش‌ها هم توی کت بود. پسر، واقعاً سردم بود. توی این حال و روز فقط یه حل دیوونه اونجا وايميستاد. يعني خود من. من واقعاً آدم دیوونه‌ای هستم. شوخی نمی‌کنم.

1. Thomsen Hill

البته درسته که پیج و مهره‌های مغزم همچی درست هم کار نمی‌کنه ولی راستش در این موقعیت خاص اون‌جا وایستاده بودم تا مثل آدم‌بزرگ‌ها وداع با اون‌جا رو که مخصوص جوانترها بود احساس کنم. همه مدرسه توی سالن بسکتبال جمع شده بودن که بازی با اراذل سکسون چارترا^۱ را تماشا کنن و اونوقت من اون بالا وایساده بودم که بلکه بتونم احساس خداحافظی رو توی خودم به وجود بیارم.

همین طور سر جا ایستاده بودم – پسر، داشتم از سرما قالب تهی می‌کردم – و می‌خواستم خودم رو توی حالت خداحافظی نگه دارم. اول باید با خودم خداحافظی می‌کردم. خداحافظ کالفیلد. خداحافظ آی رذل اوپاش! بعد خودم رو در حالتی دیدم که دارم نزدیک غروب، قبل از تاریکی هوا توی سرمای منجمدکننده دسامبر، با بولر و جکسون^۲ توپ بازی می‌کنم و جالب این‌جاست که در همون حال هم یه حسی دارم مثل این‌که این آخرین دفعه‌ایه که با بولر و جکسون توی اون غروب یخزده دسامبر داریم توپ را پاسکاری می‌کنیم. یه حسی داشتم مثل این‌که من، بولر و جکسون کاری رو انجام داده باشیم و بعد همون‌جا به دست فراموشی سپرده باشیم، و فقط منم که یادش توی ذهنم مونده و تنها کسی که توی تشییع جنازه‌اش شرکت می‌کنه منم. برای حضور در همین مراسم بود که بالای اون تپه ایستاده بودم و داشتم یخ می‌زدم.

نیمة دوم بازی با اراذل سکسون چارترا شروع شده بود و می‌تونستی سروصدای جمعیت رو بشنوی. هر وقت توپ توی نیمة سکسون‌ها می‌رفت سروصدای بلند می‌شد و بر عکس هر وقت توی نیمة ما می‌اوهد زیاد صدایی بلند نمی‌شد. آخه نیمکت سکسون‌ها خیلی هم شلوغ نبود. اون‌ها همیشه بیشتر از یه تیم و چندتایی ذخیره و کادرفنی و از این

چیزها، با خودشون کسی رو توی مسابقه‌ای چیزی نمی‌برند. می‌تونستی از روی سروصدایی که یکدفعه بالا می‌رفت بفهمی که مثلاً شولتس^۱ یا کینسلا^۲ یا تاتل^۳ گلی چیزی زده بودند. چون همون‌طور که گفتم توی نیمه طرف تیم پنسی یکدفعه همه شروع می‌کردن داد و فریاد کردن.

ولی راستش رو بخواهید من فقط یک بخش کوچک حواسم توی فکر بردو باخت بود. داشتم یخ می‌زدم و می‌خواستم فقط احساس خداحافظی رو توی خودم زنده کنم. یه چیزی مثل این‌که در مراسم تشییع جنازه، اون زمان بخصوصی ایستاده باشم که توی اون غروب دسامبر من و بولر و جکسون داشتیم به هم توپ پرت می‌کردیم و بالاخره توی یکی از همین سروصداهای جمعیت بود که یکدفعه اون‌طور که واقعاً دلم می‌خواست خداحافظی رو حس کردم. مثل یک کارد برندۀ واقعی بود. احساس کردم که واقعاً توی مراسم تشییع جنازه حاضرم. بنابراین کاری که کردم این بود که خیلی سریع و بلافصله بعد از احساسی که بهم دست داد شروع کنم به دویدن به سمت پایین تپه تامسون اون هم با اون همه باروبندهایی که به خودم آویزان کرده بودم و باعث می‌شد سروصدایی بلند شه که انگار دارن از پاهای من جنی چیزی بیرون می‌آرن.

تمام شیب تپه رو دویدم و تا رسیدن به ورودی همین‌طوری به دویدن ادامه دادم. بعد وايسادم تا نفسم جا بیاد. دوباره دویدم و از خیابان ۲۰۲ گذشتم – واقعاً که هوا منجمدکننده بود و احساس می‌کردم زانوهام داره خرد می‌شه – بعد توی خیابان هیسی^۴ ناپدید شدم. واقعاً همین‌طور بود. ناپدید شدم. شما همیشه وقتی شب از عرض یه خیابونی چیزی رد

1. Schultz

2. Kinsella

3. Tuttle

4. Hessey Avenue

می شید ناپدید می شید. عیناً همین طوره که می گم. واقعاً بدون شوخی ای چیزی همین طوره که می گم.

وقتی به خانه قدیمی اسپنسرها رسیدم – جایی که قصد داشتم اون جا برم – بندو باسطم رو توی ایون گذاشتیم و زنگ در رو خیلی محکم و پشت هم فشار دادم و بعد دست هام رو روی گوش هام گذاشتیم. پسر، واقعاً از سرما درب و داغون شده بودند. شروع کردم پشت در حرف زدن. «زود باشین. زود باشین. باز کنین این در لامصب رو. دارم یخ می زنم.» بالاخره خانم اسپنسر آمد. گفت: «هولدن! بیا تو عزیزم.» واقعاً خانم خوبی بود. شکلات های داغی که روزهای یکشنبه به خوردمان می داد عذاب الیمی بود ولی راستش آدم زیاد به این اهمیت نمی داد.

با عجله خودم رو انداختم توی خانه. خانم اسپنسر گفت: «تا دم مرگ سردت شده هان؟ مثل موش آب کشیده شدی عزیزم.» خانم اسپنسر از اون زن هایی نبود که آدم هایی رو که کمی خیس شده اند تحمل کنه. یا باید کاملاً خشک بودی یا مثل موش آب کشیده شده بودی. اما از من نپرسید برای چی بیرون بوده ام و برای چی از خوابگاه بیرون زده ام. بنابراین فکر کردم که اسپنسر پیر همه چی را برایش گفته.

بندو باسطم رو آوردم و توی پذیرایی گذاشتیم و کلامم رو برداشتیم. پسر، انگشت هام به سختی می تونست کلامم رو نگه داره. گفتم: «حالتون چطوره خانم اسپنسر؟ سرما خوردنگی آقای اسپنسر چطوره؟ بهتر شدن؟» خانم اسپنسر گفت: «خیلی بهتره. بذار کت رو در بیارم عزیزم. خیلی سرحال تره، نمی دونم جریان چیه. برو پیشش عزیزم. توی اتاق خودشه.» اسپنسر پیر اتاق شخصی خودش را داشت که بغل آشپزخانه بود. در حدود شصتاد سال سنش بود و حتی می تونست پیرتر هم باشه اما طوری با آدم برخورد می کرد که انگار واقعاً داره با زندگی خودش عشق می کنه.

اگر می‌خواستید به اسپینسر پیر فکر کنید، از این‌که این آدم برای چی زنده است سرتون گیج می‌رفت. انگار هر چیزی که توی این دنیاست و بیشترش برای اون ساخته شده. اما بهتون بگم که اگه می‌خواستید این جوری در موردش فکر کنید راه رو اشتباهی می‌رفتید. خیلی بیشتر از اون‌که لازم بود فکر می‌کردید. اگه می‌خواستید در موردش فکر کنید باید به اندازه کافی فکر می‌کردید. نه خیلی زیاد. فقط باید به این فکر می‌کردید که همه کارهایی که انجام می‌ده مناسب خودشه. با این زندگی نصفه و نیمه از تقریباً همه چیزهایی که در هر لحظه وجود داشت لذت می‌برد. شده که من هم از چیزهایی خیلی لذت ببرم ولی فقط یه بار یا در یه موقعیت خاص بوده. بعضی وقت‌ها این‌جور چیزها شما رو به فکر فرو می‌بره که واقعاً شاید هم آدم‌های پیر زندگی‌شون رو صرف چیزهای بهتری می‌کنن. حالا این‌که کجا باشن و چه وضعی داشته باشن حداقل از نظر من یکی که زیاد جای چک و چونه زدن نداره. من یکی که اگه یه آدم پیر علیل باشم و یه زندگی معمولی هم داشته باشم اصلاً نمی‌خوام در هر حالتی از همه چیز این دنیا لذت ببرم.

اسپینسر پیر روی صندلی راحتی ای توی اتاق خوابش نشسته بود و خودش رو توی پتوی ناواجویی^۱ پیچیده بود که او و خانم اسپینسر هشتاد سال پیش از پارک یلواستون^۲ خریده بودند. ظاهراً که سر خریدش باید کلی با سرخپوست‌ها سروصدرا راه انداخته باشن. اسپینسر داد کشید: «کالفیلد! بیا تو پسر!»

رفتم تو. یه نسخه ماهنامه آلاتیک توی بغلش باز بود و شیشه‌های قرص و بطری‌های خالی و یه شیشه آب گرم کف زمین ولو شده بود. من یکی که از دیدن یه شیشه آبی که از فرط موندن گرم شده باشه متنفرم

به خصوص این که مال یه پیر هاف‌هافو باشه. شاید هم این منظره از نظر شما خیلی بد به نظر نیاد اما احساسی که به من دست می‌ده همینه که دارم می‌گم. به نظر من اسپنسر پیر خیلی شکسته‌تر به نظر می‌آمد. قدر مسلم به شکل آدمی که همیشه بهترین زندگی رو کرده به نظر نمی‌آمد و من نمی‌دونم چرا. شاید خانم اسپنسر دوست داشت فکر کنه اون همیشه سر کیفه. شاید دلش به این خوش بود که فکر کنه ممکنه این آدم هنوز پر از چیزهایی که برای خودش ارزش داره.

گفتم: «من یادداشتتون رو دریافت کردم قربان. گفتم قبل از این که این جا را ترک کنم هر جور که شده شما را ببینم. سرماخوردگیتون چطوره؟» اسپنسر پیر گفت: «راستش اگه امیدی چیزی داشتم که وضعم بهتر می‌شه دکتری چیزی خبر می‌کردم.» به نظر می‌آمد حسابی درب و داغون شده. گفت: « بشین ». در حالی که هنوز داشت به حرف بامزه‌ای که زده بود می‌خندید گفت: « به ژوپیتر قسمت می‌دم که بگی تو چرا نرفتی بازی رو تماشا کنی؟ »

روی لبه تخت نشسته بودم. همه چیز همون‌طور ردیف شده بود که توی تختخواب یه پیرمرد انتظارشو داری. گفتم: « خب، چند دقیقه‌ای بازی رو تماشا کردم قربان اما راستش به جای فردا امشب دارم برمی‌گردم خونه. دکتر ترمر^۱ گفتن که اگه بخوام، یعنی اگه واقعاً بخوام می‌تونم امشب هم برگردم. برای همینه که دارم برمی‌گردم.» اسپنسر پیر گفت: « خب به نظر می‌آد از شبت خوب استفاده می‌کنی ». واقعاً فکر می‌کرد من همچی حال و هوایی دارم. گفت: « پس امشب برمی‌گردم خونه ها؟ » گفت: « بلی آقا ». گفت: « دکتر ترمر بعثت چی گفت پسر؟ » گفت: « خوب.

رفتارشون خیلی خوب بود آقا. گفتن زندگی مثل یه بازی ای چیزیه. باید مطابق قانون و قواعد بازی کرد. یه چیزهایی مثل این. برآم آرزوی موقیت کردن و گفتن که امیدوارن آینده خوبی داشته باشم. بلی یه همچی چیزهایی گفتن.» سعی کردم برای لحظاتی هم که شده فکر کنم که واقعاً آشغالی مثل ترمر می‌تونه همچی چیزهایی به آدم بگه. بنابراین چیزهای دیگه‌ای هم از خودم درآوردم و به اسپنسر گفتم. در مورد این‌که چطور نصیحتم کرده که زندگیم رو دست خودم بگیرم و سعی کنم به هدف‌هام برسم. حتی چرت و پرتهای دیگه‌ای رو به هم بافتم و گفتم. اسپنسر پیر در تمام مدت حرف زدن من‌گوش می‌کرد و سرش رو مدام تکون می‌داد.

گفت: «با پدر و مادرت تماس گرفتی؟»

گفتم: «نه قربان. تماسی باهاشون نگرفتم چون امشب می‌بینم‌شون.» اسپنسر پیر سرش را تکان داد و پرسید: «خب. انتظار داری چطور با این وضع کنار بیان؟»

گفتم: «خب. قدر مسلم از این جور خبرها استقبال نمی‌کنم.» این سومین مدرسه‌ایه که ازش اخراج شدم، پسر. «این بار مسئله خیلی جدیه قربان!» این بار دیگه اسپنسر پیر سرش رو تکون نداد. من داشتم آزارش می‌دادم. پیرمرد بینوا. یکدفعه ماهنامه آتلانتیک رو بلند کرد و مثل این‌که واقعاً برash سنگین باشه سعی کرد پرتش کنه روی تخت. همون‌طور که انتظارش می‌رفت به تخت نرسید و افتاد روی زمین. من بلند شدم و مجله رو بلند کردم و روی تخت گذاشتم. حسی به سراغم او مده بود که هرچه زودتر اون‌جا رو ترک کنم. انگار که شیطونی چیزی رو توی اون اتفاق دیده باشم. اسپنسر پیر گفت: «آخه تو چته پسر؟ چندتا درس رو توی این ترم قبول شدی؟»

گفتم: «چهارتا قربان.»

گفت: «و چندتا رو مردود شدی؟»

گفتم: «چهارتا.»

اسپنسر پیر به نقطه‌ای روی قالیچه، جایی که مثلاً اگه مجله اون جا افتاده بود خیره شد. گفت: «من برای این توی تاریخ ردت کردم که هیچی نمی‌دونستی. نه در طول ترم و نه توی امتحان هیچی نداشتی که رو کنی. حتی یک دفعه. شک دارم که در تمام این مدت یک دفعه هم کتاب رو نگاه کرده باشی. درست نمی‌گم؟»

در پاسخ بهش گفتم که یکی دو باری نگاهی بهش کردم. نمی‌خواستم احساساتش رو جریحه دارکنم. اسپنسر مردۀ تاریخ بود. اگه در موردم این فکر رو می‌کرد که آدم کودن و ابله‌ی ام شاید درست فکر می‌کرد ولی من نمی‌خواستم فکر کنه که کتابی رو که عشقش بود مطلقاً طرفش نرفته‌ام.

گفت: «برگه‌های امتحان روی قفسه است. لطفاً بیارش این جا.»

رفتم و دسته برگه‌ها رو براش آوردم و دومرتبه روی لبه تخت نشستم. اسپنسر پیر ورقه مرا طوری بیرون کشید و بهش نگاه کرد که انگار ورقه یک دانشمند بزرگ واقعی مثل پاستوری کسی رو داره از میون دسته برگه‌ها بیرون می‌کشه و بهش نگاه می‌کنه. گفت: «خب. ما از سوم نوامبر تا چهارم دسامبر تاریخ مصر رو کار کردیم. تو از میون بیست و پنج موضوعی که داده شده بود فقط همین رو انتخاب کردی. حالا بین. این درست چیزیه که تو نوشته‌ی:»

مصری‌ها یکی از نژادهای قدیم بودند که در شمالی‌ترین قسمت‌های آفریقا زندگی می‌کردند. جایی که مطابق کشفیات فعلی قدیمی‌ترین تمدن‌های بشری را در نیمکرهٔ شرقی داشته. مصری‌ها از جهات دیگری

هم اقوام جالبی هستند. مثلاً یکی این‌که در کتاب مقدس خیلی از اون‌ها یاد شده. در واقع کتاب مقدس پر از حکایت‌های سرگرم‌کننده از فراعنه قدیم مصره. این همه اون چیزهاییه که تاکنون از مصر کشف شده.

اسپینسر پیر نگاهی به من کرد و گفت: «پاراگراف بعد.»

چیزی که در مورد مصری‌ها جالب توجه است، رسوم خاص زندگی آن‌هاست. مصری‌ها برای انجام بعضی از کارها روش‌های خیلی جالبی داشته‌اند. آداب مذهبی آن‌ها هم بسیار جالب بوده است. مرده‌های خودشان را در مقبره‌های خاصی به روش‌های بسیار جالبی دفن می‌کرده‌اند. فراعنه مصر بعد از مرگ در پارچه‌هایی که با مواد مخصوصی آغشته بوده پیچیده می‌شده و دفن می‌شده‌اند تا بدین ترتیب از فساد جسد ممانعت بشود. هنوز که هنوز است پزشکان و دانشمندان علوم طبیعی به اسرار ترکیبات مو می‌ایی پی نبرده‌اند و ما می‌دانیم که جسدمان بعد از مرگ به سرعت تجزیه می‌شود و کاملاً تغییر شکل می‌یابد.

اسپینسر پیر نگاهش را از روی ورقه برداشت و متوجه من کرد. من سعی کردم نگاهش نکنم. اگر هر بار به جای خوندن نگاهش رو به من می‌انداخت دوباره مجبور بود متن رو بخونه و من نمی‌خواستم که نگاهمون توی چشم هم‌دیگه بیفته:

در زندگی مصری‌های باستان چیزهای زیادی هست که می‌تواند به درد زندگی ما هم بخورد.

اسپینسر پیر این جمله را هم خواند و بعد گفت: «آخرش هم نوشته‌ای پایان.» ورقه را پایین آورد و خواست روی تخت پرت کند که از دستش افتاد. تخت فقط دو فوت از صندلی‌اش فاصله داشت. من بلند شدم و ورقه امتحان را برداشتیم و روی ماهنامه آتلاتیک گذاشتیم.

اسپینسر پیر از من پرسید: «حالا از این‌که ردت کردم از من دلخوری‌ای چیزی داری پسر؟ بگو ببینم برای چی او مدنی خونه‌من؟» گفتم: «راستش همین جوری.» در واقع باید بگم کار ابلهانه‌ای کردم. اصلاً نفهمیدم چرا این رو گفتم چون در اون لحظه چیز دیگه‌ای ذهنم رو مشغول کرده بود. رفته بودم توی فکر دریاچه سنترال پارک^۱ که لابد وقتی برمی‌گشتم خانه بخ زده بود و وقتی صبح از پنجره بیرون رو نگاه می‌کردی خیلی‌ها داشتند روی یخ اسکیت بازی می‌کردند و حسابی توی فکر بودم که اردک‌های توی دریاچه در این موقع کجا می‌رن. یعنی وقتی که دریاچه یخ می‌زنده زندگی اردک‌ها چطوری می‌شه. اما خوب این‌ها رو که نمی‌تونستم به اسپینسر پیر بگم.

پرسید: «خوب حالا چه احساسی داری پسر؟»

گفتم: «منظورتون در مورد رد شدن توی درس‌ها و این چیز‌هاست؟»
گفت: «بلی.»

سعی کردم که مقداری ذهنش رو روشن کنم. شاید برای این‌که واقعاً آدم خوبی بود و شاید برای این‌که وقتی می‌خواست چیزی را روی تخت بیندازد با همه تلاشی که می‌کرد از دستش می‌افتداد. گفتم: «خب. واقعیت اینه که از این‌که توی درس‌ها مردود شدم واقعاً متأسفم. دلایل زیادی هم هست که باید متأسف باشم.» می‌دونستم که هیچ وقت قادر نبودم خیلی چیز‌ها رو به اون بگم. نه در مورد ایستادنم روی تپه تامسون و نه در مورد فکرهایی که در مورد بولرو و جکسون و خودم به مغزم رسیده بود. گفتم: «خب. دلیل بعضی کارها رو سخت می‌شه توضیح داد قربان. اما مثلاً امشب، بلی امشب مجبور بودم که وسایلم رو توی کیف بذارم. کفش‌های اسکی رو هم باید جزو وسایل توی کیف می‌ذاشتم. کفش‌های اسکی من

رو به این فکر فرو برد که دارم این جا رو ترک می‌کنم و واقعاً متأسف شدم. یعنی راستش تونستم برای یه لحظه مادرم رو ببینم که داره توی فروشگاه‌ها پرسه می‌زنه و یه میلیون سؤال بی‌سروته از فروشنده‌ها می‌پرسه. برای من هم یه جفت کفش اسکی خریده. طبق معمول هم اندازه‌اش درست نیست. پسر، واقعاً زن خوبیه. آره. شوخی نمی‌کنم. فکر کنم تا حدی همین دلیلش باشه که من از رد شدنم توی درس‌ها ناراحتم. یه دلیلش مادرمه و کفش‌های اسکی اشتباھی که برام خریده.» این همه چیزی بود که گفتم. دیگه باید ساكت می‌شدم.

اسپنسر پیر تمام مدتی که من حرف می‌زدم همین‌طور سرش رو تکون می‌داد. انگار که همه حرف‌هایی رو که می‌زنم می‌فهمه و از ته‌توش سر در می‌آره. اما راستش رو بخواهید شما نمی‌تونستید بفهمید این آدم که داره سرش رو تکون می‌ده برای اینه که حرف‌هاتون رو می‌فهمه یا برای اینه که فقط پیرمرد خوبیه که گریپ سختی هم داره و یه آدم ابله و خل و چل هم توی اتفاقش وايساده.

به من گفت: «دبیرستان رو از دست می‌دی پسر.»

اسپنسر آدم خوبی بود. اینو بی‌شوخی می‌گم. سعی کردم یه کمی بیش‌تر براش توضیح بدم. گفتمن: «نه کاملاً قربان. خب. بله. یه چیزایی رو از دست می‌دم. این درسته. رفت و آمد به پنسی رو با قطار از دست می‌دم. توی قطار آدم می‌تونه بره رستوران و سفارش ساندویچ جوجه و کوکاکولا بد و چهار پنج تا از مجله‌های جدید رو ورق بزنه. صفحات همشون هم براق و نو به نظر می‌رسه. دیگه هم نمی‌تونه برچسب مدرسه پنسی رو روی کیف‌ش بزنه. آخه یه بار یه خانمی توی قطار این برچسبو روی کیف من دید و ازم پرسید پسری به نام آندره واربوج^۱ رو می‌شناسم یا نه. اون

خانم مادر این یارو واربیوج بود و خود شما قربان آدمی مثل واربیوج رو خیلی بهتر از من می شناسید. واقعاً که یک شپش به تمام معنیه. آدمیه که وقتی شما مثلاً یه بچه کوچکید و زورتون بهش نمی رسه، دستتون رو می گیره و می پیچونه تا تیله های شیشه ای رو به زور از دستتون بگیره. یه همچی آدمیه. اما مادرش زن خوبی به نظر می رسید. هرچند که می بایست مثل بیشتر مادرها توی دیوونه خونه ای جایی بستری می شد. اما به هر حال عاشق این پسره واربیوج بود. می تونستید توی چشماش که واقعاً دیوونگیش رو نشون می داد، بخونید که تا چه حد فکر می کنه این واربیوج برای خودش آدمیه و مثلاً تحفه ای چیزیه. برای همین هم من تقریباً تمام یه ساعتی رو که توی قطار بودیم براش از فضایی این واربیوج پدر سوخته تعریف کردم. مثلاً این که هیچ کدوم از بچه های مدرسه بدون این که اول با واربیوج مشورت کنن آب نمی خورن و از این حرف ها. واقعاً حرف هام داشت خانم واربیوج رو از پا می انداخت. تقریباً نزدیک بود غش کنه و ولور شه توی راهرو. شاید تا اون موقع نصفی از ذهنش هنوز توی شک و تردید بود که چه شیپشی رو به جون مردم دنیا انداخته. اما من واقعاً فکر شو تغییر دادم. من مادر را خیلی دوست دارم. می دونید اون ها به آدم احساس بزرگی و غرور می دن.»

حروف رو قطع کردم. اسپینسر پیر هم دنبالش نکرد. شاید تکونی خورده بود اما نه اون قدر که منو وادر کنه مطلب رو عمیق تر بهش بگم. به هر حال فرقی هم نمی کرد چون چیزی بیشتر از اون که می خواستم بگم نمی گفتم. هیچ وقت نمی گفتم. واقعاً که من عقلم پاره سنگ بر می داره. جدی دارم می گم.

اسپینسر پیر گفت: «برای رفتن به دانشگاه برنامه ای داری پسر؟»

گفتم: «برنامه‌ای ندارم قربان. می‌شه گفت من فقط در حال زندگی می‌کنم.» دیگه کم کم داشتم شروع می‌کردم به پرت و پلاگفتن و راست و دروغ سر هم کردن. شاید برای این‌که خیلی وقت بود که روی لبه اون تخت کوفتی نشسته بودم. یکدفعه تصمیم گرفتم از جام بلند شم. گفتم: «خوب. بهتره من زحمتو کم کنم قربان. باید به قطاری چیزی برسم. در ضمن باید بگم شما هم خیلی خوش‌تیپید قربان.»

اسپنسر پیر ازم خواست که اگه می‌تونم بمونم و قبل از رفتن یه فنجون شکلات داغ باهاش بخورم اما گفتم نه و تشکر کردم. باهаш دست دادم. واقعاً به من لطف داشت. بهش گفتم که مرتب براش نامه می‌نویسم. گفتم که نگران من نباشه و بدونه که اصلاً در وضعیت من تقصیری نداشته. بهش گفتم که خودم می‌دونم چه آدم ناقص‌العقلی‌ام. ازم پرسید مطمئنم که شکلات داغی چیزی نمی‌خوام؟ خیلی طول نمی‌کشه. گفت: «نه قربان. خداحافظ قربان. در مورد گریپتون هم خیلی نگران نباشین. زود خوب می‌شه.» گفت: «بلی. باشه.» دستم را دو مرتبه فشار داد و گفت: «خداحافظ پسر.» بعد هم موقعی که داشتم می‌اودم بیرون یه چیزهایی گفت که درست نشنیدم. فکر می‌کنم موفق باشی و از این حرف‌ها. من واقعاً براش احساس تأسف می‌کردم. می‌دونستم که داره به چی فکر می‌کنه. این‌که من چقدر بچه‌ام، این‌که هیچ چی در مورد دنیا و زندگی نمی‌دونم و این‌که چه بلاهایی ممکنه در آینده سر بچه‌ای مثل من بیاد. من دیگه او مدم بیرون اما راستش رو بخواهید احتمالش هست که بعد از رفتن کلی با خانم اسپنسر در مورد من صحبت کرده و این باعث شده حالت بهتر بشه. بعد هم از خانم اسپنسر خواسته قبل از این‌که از اتاق بره بیرون ماهنامه آتلاتیک سیتی رو بهش بده.

آن شب ساعت از یک گذشته بود که رسیدم خونه. درست یادم نیست چطور رسیدم چون حدود نیم ساعتی داشتم با پیت،^۱ مسئول آسانسور گپ می‌زدم. داشت برام در دل می‌کرد که شوهرخواهرش پلیسه و یه نفر رو با تیر زده. مجبور نبوده این کار رو بکنه ولی به هر حال عشقش کشیده یارو رو با تیر بزنه. از اون موقع تا حالا خواهر پیت با شوهرش قهر کرده و طرفش نمی‌ره. موضوع خیلی جدی بود. راستش دلم برای خواهر پیت نسوخت ولی برای شوهرخواهرش چرا. به نظرم از اون بی‌پدر و مادرهایی اومد که دل آدم به حالشون می‌سوزه.

ژانت، خدمتکارمون که دورگه بود، در رو برام باز کرد. کلید لامصبم رو یه جایی گم و گور کرده بودم. از این روکش‌های آلومینیومی روی موهاش کشیده بود که مثلاً حالت موهاش به هم نخوره. با دیدن من گفت: «این جا چه کار می‌کنی پسرجان؟! شما اینجا چه کار می‌کنی پسرجان؟!» این زن عادت داشت هر چیزی رو دو مرتبه تکرار کنه. من واقعاً از این که یه نفر مدام بهم بگه پسرجان حال میریضی و درب و داغونی بهم دست می‌ده. این بود که فقط گفتم: «باقي کجان؟» گفت: «برای بازی بربیج رفتن. دارن بربیج بازی می‌کنن. چی شد به خونه برگشتین پسرجان؟» گفتم: «به دلیل مسائل نژادی بود که برگشتم». زنک کودن بدون این که چیزی از حرف‌های من بفهمه گفت: «چه نژادی؟» گفتم: «نژاد بشری. هه هه هه». کیف و کتم را درآوردم و در راهرو انداختم و از دستش فرار کردم. کلام رو پشت سرم کشیدم که به نظرم نشان از یه تغییر تحسین برانگیز داشت. از راهرو گذشتم و در اتاق فیبی^۲ و ویولا را باز کردم.

با این که در باز شد هنوز اتاق تاریک بود. اونقدر که برای رفتن کنار تخت فیبی نزدیک بود گردنم بشکنه. رفتم و کنار تختش نشستم. خیلی

آرام و آسوده خوابیده بود. صدا زدم: «فیبی! هی فیبی!» خیلی آرام و خیلی قشنگ از خواب بیدار شد. گفت: «هولدن! لحنش نگران بود. گفت: «خدایا! این جا چه کار می‌کنین؟ چی شده؟ چه اتفاقی افتاده؟» گفتم: «ای بابا. همون حرف‌های همیشگی. خوب چه خبر تازه؟» گفت: «هولدی! شما اینجا توی خونه چه کار می‌کنین؟» این بچه فقط ده سالشه ولی وقتی می‌خواهد که جوابش داده بشه واقعاً می‌خواهد که جوابش داده بشه. نگاهم افتاد به بازوش. یه چسب زخم روی بازوش دیده می‌شد. گفتم: «بازوت چی شده؟» گفت: «خوردم به قفسه لباس‌ها. خانم کیف^۱ من رو مسئول مراقبت از کمد لباس‌ها کرده. من باید مراقب لباس‌های بچه‌ها باشم.» اما دوباره برگشت سراغ چیزی که توی سرش بود: «هولدی. اینجا توی خونه چه کار می‌کنین؟» مثل یه خانم متشخص حرف می‌زد. اما واقعیتش رو بخواین فقط وقتی که با من طرف می‌شد این‌طوری حرف می‌زد. دلیلش هم این بود که من رو دوست داشت. با بقیه خیلی هم متشخص رفتار نمی‌کرد. آره فیبی درست مثل یه بچه خونواده ما لجوج و یه دنده بود.

گفتم: «یه دقیقه صبر کن بر می‌گردم.» برگشتم و رفتم توی اتاق پذیرایی و یه چند تایی سیگار از توی جعبه سیگار برداشتم و توی جیم گذاشتم. وقتی برگشتم فیبی صاف روی تخت نشسته بود و نگاهش به من خیلی قشنگ بود. دوباره کنارش روی تخت نشستم. گفتم: «ماجرای اینه که دو مرتبه اخراج شدم.»

گفت: «هولدن! خدایا! باباجون می‌کشدتون.»

گفتم: «نمی‌تونستم کاری بکنم فیبی. با یه مشت زبون‌فهم، امتحان‌های جور و اجور، وقت‌های اجباری برای خرخونی و خلاصه باور

کن همه چیزش پر بود از حمامت و لجبازی. داشتم دیوونه می شدم. حالم از اونجا به هم می خورد.» گفت: «اما هولدن. شما هیچ چی رو توی زندگی دوست ندارین.» پسر واقعاً نگران شده بود.

گفتم: «چرا دارم. خیلی چیزها رو دوست دارم. این حرف رو نزن فیبی.»

فیبی گفت: «اگه راست می گین یکیش رو بگین.»

بهش گفت: «نمی دونم. خدایا واقعاً نمی دونم. امروز دیگه مغزم به کلی از کار افتاده. خب فکر کنم دخترهایی رو دوست دارم که تا به حال ندیدمشون، دخترهایی که فقط می تونی از پشت سرشون اونها را ببینی، مثلاً اونهایی که توی قطار با فاصله چند تا صندلی جلوتر از تو نشستن. من یه میلیون چیز توی دنیا دوست دارم. دوست دارم اینجا کنار تو بشینم. جدی می گم فیبی. شاید فقط این رو دوست داشته باشم که اینجا کنار تو بشینم.» فیبی گفت: «برو توی تخت ویولا.» ویولا آمده بود بیرون.

فیبی گفت: «نگاه کن الان می ره خودشو با فشار لای میله های تخت می چپونه.» من ویولا را بلند کردم و کنار خودم نشوندم. این بچه هم از دیوونگی به خودمون رفته. ویولا گفت: «هولدی! یه کاری کن ژانت عروسک دونالد داک رو بهم بده.» فیبی گفت: «ویولا حرف زشی به ژانت زده و اون هم عروسک دونالد داکش رو ازش گرفته.»

ویولا گفت: «آخه دهننش هیچ وقت خدا بوی خوبی نداره.»

فیبی گفت: «دهنشون خانم.» بعد به من گفت: «به ژانت موقعی که داشته کفش هاش رو پاش می کرده همچی حرفی زده.» ویولا در حالی که روی پاهای من وایستاده بود گفت: «آخه ژانت همیشه نفسشو می ده توی صورت من.» من به ویولا گفتم که دلش برام تنگ شده بوده یا نه اما طوری نگام می کرد انگار شک داشته باشه که من اصلاً این مدت جایی رفته بوده

باشم. فیبی گفت: «برگرد سر جات و برو توی تختت. حالا. نگاش کن اگه به حال خودش بداریش مستقیم می‌ره لای میله‌های تخت خودش رو قایم می‌کنه». ویولا دوباره به من گفت: «ژانت مرتب توی صورت من نفس می‌کشه و عروسک دونالد داک من رو هم قایم کرده». فیبی گفت: «هولدن برات پس می‌گیردش». فیبی اصلاً مثل بچه‌های دیگه نبود. اصلاً نمی‌تونست با پیشخدمت جماعت کنار بیا. من بلند شدم و ویولا رو بردم و توی تختش گذاشت. بهم گفت یه چیزی براش بیارم ولی نتونستم بفهمم چی گفت. یه چیزی تو مایه زaton یا همچی چیزی که سر در نیاوردم.

فیبی گفت: «منظورش زیتونه. مدته که دیوونه زیتون شده. همیشه خدا از صبح تا شب می‌خواهد زیتون بخوره. امروز بعداز ظهر که ژانت خونه نبود زنگ آسانسور رو زد و از پیت خواست بره براش زیتون بخره.» ویولا دوباره گفت: «زaton! هولدی! برو برام زaton بگیر». گفتم: «خیلی خب باشه. از همونا می‌گیرم». گفتم که حالا دیگه بخوابه. روش پتو انداختم و او مدم برگردم کنار تخت فیبی اما یکدفعه سر جام خشکم زد. شنیدم که صدای در او مدن و یکی دو نفر او مدن توی خونه. فیبی یواش گفت: «او مدن. صدای باباجون رو می‌شنوم». سرم رو تکون دادم و به سمت در رفتم. کلاهم رو از سرم برداشت. فیبی همون طور یواش گفت: «هولدی! بهشون بگین که چقدر از اونچه اتفاق افتاده متأسفین. همه چی رو بگین. بعد هم بگین که همه سعی تون رو می‌کنین که دفعه بعد خیلی بهتر باشین». من فقط سرم رو تکون دادم. فیبی گفت: «می‌تونین برگرددین اینجا. من بیدار می‌مونم». از اتاق بیرون رفتم و در رو بستم.

پیش خودم گفتم کاش کتم و کیفم رو مثل آدم یه جایی آویزان کرده بودم. می‌دونستم که بهم خواهند گفت که اون کت چقدر قیمت داره و

چقدر آدما هستند که حاضرن برای داشتن یه همچی کیفی سرشون رو بدن. وقتی که دیگه والدین محترم کارهایی با من کردند که حالا حوصله تعریفش رو ندارم، به اتاق بچه‌ها برگشتم. فیبی خوابیده بود. مدتی نگاش کردم. چقدر بچه قشنگی بود. بعد رفتم سراغ تخت ویولا. یواش پتوش رو کنار زدم و عروسک دونالد داک رو کنارش گذاشتم. بعد یه مشت زیتون رو با دست چیم دونه دونه روی نرده کنار تخت ردیف کردم. مثل این که بخواه یه ریل قطار درست کنم. یکی از زیتون‌ها افتاد کف اتاق. حس کردم ممکنه کشیف شده باشه برای همین برش داشتم و توی جیب ژاکتمن گذاشتم. بعد اتاق رو ترک کردم. رفتم به اتاق خودم. رادیو رو روشن کردم ولی کار نمی‌کرد. پس رفتم توی تخت.

مدت خیلی طولانی‌ای بدون این‌که خوابم بیره بیدار موندم و فکر کردم. احساس بدینختی می‌کردم. فکر کردم که هر کسی رو که توی این دنیا اسمشو بیاری داره برای خودش درست و راست زندگیش رو می‌کنه و فقط منم که همه چیز غلط و نادرسته. می‌دونستم که هیچ وقت خدا مثل یکی از اون همساگردی‌های بی پدر و مادر موفقی که داشتیم نمی‌شم. هیچ وقت از من یکی مثل ادوارد گونزالس^۱ یا تنوودور فیشر^۲ یا لارنس مایر^۳ درنمی‌آد. فهمیدم که باید به حرف پدر گوش کنم و برم به یکی از این دفترهای مضخرفی که خودش مسئولیتشون رو داره و دیگه هم به مدرسه‌ای چیزی برنگردم. هیچ وقت. و این‌که من اصلاً کار کردن توی شرکت و دفتر و از این چیزها رو دوست ندارم و نداشته‌ام. دو مرتبه رفتم توی این فکر که اردک‌های سترال پارک وقتی آب دریاچه یخ می‌زنه کجا می‌رن و باز فکرم به جایی قد نداد و در نهایت خوابم برد.

ج. د. سَلِينِجر و من دیوانه‌ام

در یک کتابفروشی، خانمی آراسته و میانسال از فروشنده می‌پرسید: «این ناطور دشت چی هست؟ رمان است؟» فروشنده گفت: «رمان است.» خانم گفت: «حالا خیلی خوب است؟» فروشنده در حالی که کتاب را برانداز می‌کرد گفت که کتاب بدی نیست. در مورد یک پسرچه است. خانم گفت: «پس خنده‌دار است.» فروشنده گفت که بازه است. بهتر است یکی بیرد...

۱. داستان مشهور من دیوانه‌ام^۱ در بیست و دوم دسامبر سال ۱۹۴۵ در مجله مشهور کولیر^۲ منتشر شده است. ناگفته پیداست که تمرینی ذهنی و عملی برای نگارش ناطور دشت^۳ و برای آشنایی بیشتر با شخصیت خاص هولدن کالفیلد بوده است. سَلِینِجر ناطور دشت را در سال ۱۹۵۱ منتشر کرد. بنابراین شش سال زمان لازم بوده که شخصیت هولدن و وقایع مابین ابتداء و انتهای ناطور دشت که در من دیوانه‌ام آورده شده، در ذهن او و کارگاه

1. *I'm Crazy*

2. *Collier*

3. به واقع هم عنوان انتخابی دکتر کریمی حکاک، به قدری جا افتاده که دیگر عنوان اصلی یعنی گیرنده در مزرعه چاودار *The catcher in the rye* از یاد خوانندگان فارسی‌زبان رفته است.

شخصی نویسنده اش، تکامل یابد. در واقع من دیوانه‌ام با مختصراً این‌ها و اعوجاج، نقطه شروع و پایان ناطور داشت محسوب می‌شود. شاید دلیل این‌که سلینجر اجازه نداد این داستان در کنار دیگر داستان‌هایی که سرنوشت مشابه داشتند در مجموعه نه گانه جای گیرند همین بوده است^۱ (مجموعه نه گانه در سال ۱۹۵۳ منتشر گردید). این‌که داستان علی‌رغم جذابیت و بدعت‌های خاصی که در زمان انتشار سبب استقبال خوانندگان شد، بعدها به شکل کامل و تراش خورده در ناطور داشت بسط یافت و نویسنده باریک‌بین آمریکایی، لزومی به ارائه جدآگانه آن به صورت یک داستان کوتاه در مجموعه منسجم داستان‌های نه گانه نمی‌دید. بهویژه بعد از انتشار ناطور داشت و هیاهویی که به دنبال آن در جهان ادبیات انگیخته شد.

۲. در فاصله انتشار من دیوانه‌ام تا ناطور داشت، به داستان توجه زیادی شد. نقدهای زیادی بر آن شد و به خصوص از نظر شخصیت خاص هولدن کالفیلد، بررسی و تجزیه و تحلیل‌های متفاوتی صورت گرفت. تصور می‌کنم جهان ادبیات، با نوشته شدن من دیوانه‌ام، آمادگی ذهنی برای پذیرش شخصیت هولدن در قالب یک رمان خاص یعنی ناطور داشت را پیدا کرد. بهویژه این‌که داستان‌های کوتاه دیگر سلینجر، هرچند به صلابت و استواری مجموعه نه گانه نبود، ورود فردی جدید با اندیشه و مکتبی جدید را به دنیای ادبیات بعد از جنگ جهانی دوم در آمریکا نوید می‌داد. فردی با درک کامل روح زمانه.

۳. اندیشه تراش خورده سلینجر صد البته یک روزه و یک شبی به دست نیامده است. سلینجر در سال ۱۹۱۹ متولد شده است. بنابراین در هنگام نگارش من دیوانه‌ام ۲۶ سال و در زمان نگارش ناطور داشت ۳۲ سال داشته است. چنین تفکری و چنین نثری برای یک نویسنده جوان در این سن و

۱. در سطور آتی در این خصوص بحث شده است.

سال جالب توجه است و نشان از استعداد ذاتی، ممارست در مطالعه و تمرین و پیشرو بودن او دارد. به این مجموعه می‌باید آموزش صحیح رانیز اضافه کرد. شرکت در کارگاه‌های استادان بزرگی مانند ویت برنت^۱ به رشد اندیشه و تکنیک سلینجر کمک زیادی کرد. روی هم رفته سلینجر در سینین بیست تا سی، همه اسباب بزرگی را برای خود فراهم آورده بود و از این رو تکیه بر جای بزرگان زدن او بی دلیل نبوده است. می‌گویند در سال‌های جوانی، وقتی – کمی – بیشتر از خود می‌گفته است، به دوستان صمیمی خود نوید ظهور نویسنده‌ای بزرگ و بلکه بسیار بزرگ در آینده را می‌داده است. دوستانش حرف او را جدی نمی‌گرفته‌اند اما ظاهراً اراده سلینجر برای تحقق این آرزو نیرومند و خلخل ناپذیر بوده است.^۲

۴. با این همه عمق درونمایه داستان‌های سلینجر، آنچه بیش از هر چیز دیگر وجه ممیزه او از دیگر نویسنده‌گان هم‌عصر خود محسوب می‌شد، برای ما شرقی‌ها که از پشت‌وانه غنی عرفانی برخورداریم، چندان هم پیچیده و ژرف نیست. اگر آن وجه از اندیشه سلینجر که در بُعد متأفیزیکی و شهودی به تفسیر جهان می‌پردازد، به روشنی و به دور از استعاره و کنایه، در قالب داستانی مانند تدی به نمایش گذاشته شده باشد، شاید در غرب به آن توجه جدی شود اما در شرق خیر. شرق به مراتب از عرفان نیرومندتری برخوردار است و سلینجر هرچند از عرفان شرقی مایه گرفته به هر حال یک غیرشرقی بوده است. مسائلی مانند اشراق یا

۱. Whit Burnett در سال ۱۹۳۹، در کلاس فن نگارش داستان کوتاه دانشگاه کلمبیا. نخستین داستان سلینجر در مجله برنت منتشر می‌شود.

۲. در خصوص بیوگرافی سلینجر هم مطالب کافی وجود دارد و هم ندارد. منظور این‌که مطالب پراکنده‌ای هست ولی چیزی که کامل و جامع باشد کم پیدا می‌شود. این سخن مطلب را من از تحلیلی که بر ناطور داشت سلینجر شده است گرفته‌ام. تحلیلی که البته چندان هم عمیق و دقیق نیست.

زندگی جاوید روح یا تفکر تقلیل‌گرایانه و رسیدن به کانون اصلی وحدت جهان، مسائلی است که در عرفان شرق سابقه‌ای دیرینه دارد. سلینجر به طور عمده مجازوب فرهنگ چین و ژاپن بوده است. اما آن وجهه از تفکر او که نشان‌دهنده درک عمیق از این فرهنگ است، به طور بدیهی چندان باشکوه نیست.^۱ آنچه بدان شکوه می‌بخشد ممزوج کردن این فرهنگ در دل زندگی روزمره و ساختن شخصیت‌هایی است که به نوعی بیگانه محسوب می‌شوند. بیگانه از این جهت که نماد تجلی کامل آرمان‌های عرفان شرق در دل فرهنگ مادی و کوتاه‌بین غربی‌ند. نوعی تضاد که بار تراژیک عمیق دارد. چه به طور بدیهی این شخصیت‌ها (دینی‌ای اقلیت)، در کشاکش بیگانگی و عدم درک جامعه (دینی‌ای اکثریت) له و جرح و مثله می‌شوند و فرجام‌های اسفباری پیدا می‌کنند.

۵. بیست و چند داستانی که سلینجر اجازه نشر دوباره آن‌ها را نداد، داستان‌هایی اند که از نظر اندیشه و نثر (با توجه به دید دقیق و وسوسای کاری او) کامل نیستند. هر کدام وجوهی از این تفکر و نیز تکنیک سلینجر را در خود دارند. برخی ضعیفتر و برخی قوی‌تر. اما فاقد یک طیف فکری واحد و در عین حال تراش خورده‌اند. به نوعی پیش‌نویس‌هایی اند که نویسنده از طریق نگارش آن‌ها خود را کامل می‌کرده است. داستان‌های شایسته‌ او از جمله ناطور داشت، مجموعه نه گانه (۱۹۵۳)، فرانی و زویی (۱۹۶۱)، ماجراهای سیمور، و نیز تیرهای سقف را بالاتر بگذارید نجاران (۱۹۶۳) همه بعد از این نوشته شده‌اند. زمانی که سلینجر به جرگه نیویورکریست‌ها پیوست و از جمله یک روز بی‌مانند برای موزه‌های را در سال ۱۹۴۸ (سه سال بعد از انتشار من دیوانه‌ام) در نیویورک منتشر کرد. در این زمان به مرحله‌ای از تکامل فکری رسیده بود که بر بن‌مایه اندیشه و

---

۱. رجوع شود به تحلیل تدی در داستان کوتاه، جادویی که از نو باید بدان نگریست.